

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-20/164683,Waldemar-Kowalski.html>
03.03.2026, 01:32

Waldemar Kowalski

19.05.2022



Waldemar Kowalski. Fot. Muzeum II Wojny Światowej

Z wykształcenia psycholog, mjr Służby Więziennej w stanie spoczynku. Sam o sobie mówi, że oddając się pasji badania historii, spłaca dług wobec swoich bliskich – ofiar II wojny światowej.

W 1993 roku rozpoczął pracę w Areszcie Śledczym przy ul. Kurkowej w Gdańsku, a już trzy lata później awansował na zastępcę dyrektora tej placówki. Jako pracownik, a później wicedyrektor aresztu zainteresował się więziennym archiwum. Jego ustalenia, poczynione na podstawie akt więziennych i relacji świadków, przyczyniły się do odnalezienia i ekshumacji szczątków bohaterów podziemia antykomunistycznego – Danuty Siedzikówny „Inki”, Feliksa Selmanowicza „Zagończyka” i Adama Dedio „Adriana”.

Waldemarowi Kowalskiemu zawdzięczamy również odkrycie zasypanych karcerów w gdańskim więzieniu oraz ustalenie lokalizacji celi przy Kurkowej, w której w 1917 roku więziony był Józef Piłsudski. Dzięki jego staraniom w celi Piłsudskiego funkcjonuje izba pamięci Marszałka. Rezultatem jego badań jest także odkrycie miejsca pochówku więźniów zmarłych na tyfus w gdańskim areszcie w latach 1945-46 i doprowadzenie do umieszczenia upamiętniającej ich tablicy.

Podczas pracy w areszcie, a także później, po odejściu ze Służby Więziennej, Waldemar Kowalski działał na rzecz popularyzacji historii ofiar terroru komunistycznego. Jest autorem licznych publikacji oraz wystaw, a także autorem i współautorem scenariuszy filmów dokumentalnych i audycji radiowych nawiązujących nie tylko do historii gdańskiego Aresztu Śledczego, ale również szerzej – do historii Gdańska i II wojny światowej.

Pracując w Służbie Więziennej, „otworzył” Areszt Śledczy w Gdańsku na zajęcia edukacyjne z historii więziennictwa, osobiście przeprowadził liczne zajęcia z grupami młodzieży szkolnej i studentów, z przewodnikami i historykami, z kombatanami i seniorami. Swoimi działaniami starał się również zainteresować więźniów aresztu, organizując dla nich spotkania z zaangażowanymi w jego projekty ludźmi kultury – m.in. historykami, reżyserami, aktorami

Od 2010 roku Waldemar Kowalski związany jest z Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. W muzeum zajmował się pozyskiwaniem pamiątek i realizacją notacji filmowych ze świadkami historii. Obecnie jest kierownikiem działu dokumentacji filmowej, jest również odpowiedzialny za prowadzenie portalu internetowego historii mówionej Muzeum II Wojny Światowej.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)